

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 396 /2019-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej, zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], advokátky, [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Cbs 14/2004-318 zo 4. augusta 2011 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Cbs 14/2004-323 zo 7. septembra 2011, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Obo 91/2011-332 z 11. júla 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo V 12/2018 z 31. januára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť advokátky [REDACTED], advokátky, [REDACTED]

██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Cbs 14/2004-318 zo 4. augusta 2011 (ďalej len „uznesenie krajského súdu zo 4. augusta 2011“) a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, opravným uznesením krajského súdu č. k. 5 Cbs 14/2004-323 zo 7. septembra 2011 (ďalej len „opravné uznesenie“), uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Obo 91/2011-332 z 11. júla 2012 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu z 11. júla 2012“) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 12/2018 z 31. januára 2019 (ďalej len „uznesenie o odmietnutí dovolania“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že krajský súd uznesením zo 4. augusta 2011 uložil sťažovateľke, vystupujúcej v postavení právnej zástupkyne žalobcu, poriadkovú pokutu vo výške 400 €. Predmetné uznesenie bolo v spojení s opravným uznesením krajského súdu potvrdené uznesením najvyššieho súdu z 11. júla 2012, ktoré následne sťažovateľka napadla dovolaním, ktoré najvyšší súd 31. januára 2019 odmietol.

3. Sťažovateľka je toho názoru, že všeobecné súdy rozhodli v rozpore s právom na spravodlivý proces, v rozpore so základnými právami a povinnosťami všeobecných súdov, ako aj v rozpore so zásadou všeobecnej spravodlivosti. Sťažovateľka vystupovala v konaní ako splnomocnená právna zástupkyňa žalobcu na základe splnomocnenia udeleného v súlade s § 25 ods. 1. Občianskeho súdneho poriadku. Krajský súd prostredníctvom uloženia poriadkovej pokuty vymáhal, aby mu sťažovateľka ako advokátka vydala listiny, ku ktorým mal dispozičné právo jej klient, pričom išlo o listiny týkajúce sa inej právnej veci, o ktorých mala sťažovateľka ako advokátka, zastupujúca klienta aj v danej právnej veci, vedomosť. Sťažovateľka je toho názoru, že predložením požadovaných listín by porušila povinnosť mlčanlivosti a záväzné pokyny klienta.

4. Sťažovateľka zhodnotila, že konštatovania všeobecných súdov uvedené v napadnutých rozhodnutiach sú v rozpore s obsahom spisu, keďže krajský súd

na pojednávaní uskutočnenom 16. marca 2010 povinnosť predložiť listiny neuložil sťažovateľke, ale priamo žalobcovi, ktorý bol na pojednávaní prítomný. Z povahy veci je zrejmé, že k listinám žalobcu, ktoré súd od sťažovateľky žiadal, má originálne dispozičné právo žalobca.

5. Sťažovateľka ďalej poukázala na skutočnosť, že požadovaná listina (podanie na ústavnom súde) sa netýka veci samej, pričom sťažovateľka má ako advokátka prístup k danému podaniu len zhodou okolností, a to na základe iného splnomocnenia na zastupovanie klienta v inej právnej veci. Sťažovateľka je o obsahu týchto listín povinná zachovávať mlčanlivosť a dispozícia s nimi je závislá na vôli klienta. Bez súhlasu a pokynu klienta nesmie s týmito listinami voľne nakladať, neobmedzene disponovať ani sprístupňovať iným osobám. Sťažovateľka v danej súvislosti namieta, že postup krajského súdu, ktorým sťažovateľke priamo uložil povinnosť predložiť súdu listiny, s ktorými však nesmie voľne disponovať, je nesprávny, v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 586/2003 o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“). Sťažovateľka mala krajskému súdu predložiť listinu (podanie klienta na ústavnom súde), ktorá sa netýka predmetu konania vo veci samej. Žalobcovo podanie preto nemožno považovať za listinný dôkaz na preukázanie tvrdení žalovaného vo veci samej.

6. Sťažovateľka zároveň zdôraznila, že všeobecné súdy mali priamo prístup k predmetným podaniam žalobcu, keďže v konaní pred ústavným súdom vystupovali ako štátne orgány zastupujúce Slovenskú republiku. Sťažovateľka preto namieta, že postup krajského súdu, ktorý mal priamo k dispozícii predmetné podania žalobcu a napriek tomu jej ich ako advokátke pod hrozbou pokuty ukladal predložiť, čím by som porušila zákonnú povinnosť mlčanlivosti advokátky, možno kvalifikovať ako nezákonný a šikanózný.

7. Poukazujúc na obsah uznesenia o odmietnutí dovolania sťažovateľka skonštatovala, že dovolací súd pri vydaní napadnutého rozhodnutia neprihliadal starostlivo na všetky okolnosti prípadu, a tým porušil základné princípy občianskeho súdneho konania.

Dovolací súd dovolanie odmietol ako neprípustné, pričom opomenul riadne sa vysporiadať z celým predmetom dovolacieho konania, ako aj so všetkými podstatnými námietkami k procesným a hmotnoprávnym pochybeniam súdov. Podľa sťažovateľky zároveň absentuje riadne zákonné odôvodnenie napadnutého súdneho rozhodnutia, ktoré je predpokladom vylúčenia pochybností alebo domnienok o svojvôli v súdnom rozhodovaní. Rozhodnutie dovolacieho súdu tak sťažovateľka považuje za nepreskúmateľné, keďže nebola splnená základná zákonná podmienka presvedčivosti súdneho rozhodnutia, čo je v rozpore s právom na spravodlivý súdny proces. Dovolací súd mal postupovať formálne a arbitrárne, v rozpore s právom na spravodlivý proces a v rozpore so základnými princípmi materiálnej ochrany práv a zákonnosti.

8. Sťažovateľka zároveň v ústavnej sťažnosti namietala, že v súdnom konaní došlo k prietahom, ako aj skutočnosť, že jej všeobecné súdy jej neposkytli riadnu súdnu ochranu, nedodržali hmotno-právne a procesno-právne predpisy a konali v rozpore s právom na spravodlivé súdne konanie. Sťažovateľka z ústavného hľadiska považuje závery všeobecných súdov za neodôvodnené, arbitrárne, neospravedlniteľné a neutržateľné.

9. Na základe uvedenej sťažostnej argumentácie sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie a následnom odložení vykonateľnosti označených rozhodnutí takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd č. 209/1992 Zb., na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd č. 209/1992 Zb., právo na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky zák. č. 460/1992 Zb. postupom a uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 4. augusta 2011 č. k.: 5Cbs/14/2004-318, opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 7. septembra 2011 č. k. 5Cbs/14/2004-323, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. júla 2012 č. k.: 5Obo 91/2011-332, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. januára 2019 č. k.: 1OboV/12/2018, porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 4. augusta 2011 č. k.: 5Cbs/14/2004-318, opravné uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 7. septembra 2011 č. k. 5Cbs/14/2004-323, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. júla 2012 č. k.: 50bo 91/2011-332, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. januára 2019 č. k.: 1OboV /12/2018 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Krajskému súdu v Košiciach a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sa prikazuje, aby obnovili stav pred porušením práv sťažovateľa.

Sťažovateľovi sa priznáva právo na náhradu trov a nákladov konania, ktoré je porušovateľ povinný zaplatiť na účet sťažovateľa do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

10. Podľa čl. 124 ústavy Ústavný súd Slovenskej republiky je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

18. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu zo 4. augusta 2011 a opravným uznesením krajského súdu

19. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

20. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný

súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

21. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že na preskúmanie obsahu uznesenia krajského súdu zo 4. augusta 2011, ako aj opravného uznesenia krajského súdu bol v prvom rade príslušný najvyšší súd ako súd odvolací, ktorého súdny prieskum vyústil do vydania uznesenia z 11. júla 2012. Z uvedeného je zrejmé, že právomoc najvyššieho súdu predchádzala právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmavať namietané uznesenia, preto ústavný súd s poukazom na princíp subsidiarity a už citované ustanovenie § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v uvedených častiach pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (podobne IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09, III. ÚS 93/2018 a iné).

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 11. júla 2012

22. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti rovnako vyslovila nespokojnosť s obsahom uznesenia najvyššieho súdu z 11. júla 2012, ktorý ako súd odvolací potvrdil napadnuté uznesenia krajského súdu, čím mal odobriť nesprávny právny názor krajského súdu.

23. Ústavný súd pred samotnou analýzou ústavnej akceptovateľnosti obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu považuje za nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že v zmysle svojej konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou

o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

24. Najvyšší súd v relevantných častiach napadnutého uznesenia v podstatnom uviedol:

„... Odvolateľka ako advokátka je právna zástupkyňa žalobcu, ktorého zastupuje na základe splnomocnenia žalobcu z 15. marca 2010...

... Dňa 16. marca 2010 sa za žalobcu zúčastnila pojednávania vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Cbs/14/2004. Táto na tomto pojednávaní argumentovala, že dovolacie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR žalobca napadol na Ústavnom súde ihneď, ako im boli doručené...

... Súd na tomto pojednávaní... uznesením uložil žalobcovi predložiť súdu kópie podaní na Ústavný súd o neplatnosti týchto rozhodnutí dovolacieho súdu, týkajúcich sa konania Mgr. V.B. za žalobcu...

... Odvolateľka neprotestovala proti uzneseniu, ktorým jej súd uložil povinnosť predložiť mu kópie podaní na Ústavný súd o neplatnosti rozhodnutí dovolacieho súdu, týkajúcich sa konania Mgr. V.B., ale ani si nespĺnila uloženú povinnosť. Túto si nespĺnila ani na písomnú výzvu z 2. septembra 2010 a ani na urgenciu výzvy, ktorú prevzala 15. novembra 2010.

Odvolačný súd konštatoval, že odvolateľka nielenže si nespĺnila uloženú povinnosť predložiť súdu požadované doklady, ale ani na výzvu a urgenciu výzvy nereagovala.

Vo svojom odvolaní uviedla, že je viazaná súhlasom svojho klienta - žalobcu a tieto doklady môže súdu poskytnúť len s jeho súhlasom. Poukazuje na zákon č. 586/2003 Z. z., či jej klient - žalobca odmietol predloženie požadovaných dokladov súdu však neuviedla, rovnako neuviedla a z jej odvolania to nevyplýva, že o tejto skutočnosti so svojim klientom

hovorila a ak žalobca odmietol vydať súdu tieto doklady, tak mala uviesť, aké dôvody ho k tomu viedli.

Odvolateľka poukazuje na § 124 O. s. p...

... Odvolací súd je názoru, že citované ust. § 124 O. s. p. je v predmetnej veci nepoužiteľné. Požadované doklady súdom prvého stupňa - predložiť súdu kópie podaní žalobcu na Ústavný súd o neplatnosť rozhodnutí dovolacieho súdu, týkajúcich sa konania Mgr. V.B. za žalobcu - nespĺňajú atribúty povinnosti mlčanlivosti o utajovaných skutočnostiach chránených podľa osobitného zákona, podľa zákona č. 241/2001 Z. z. v znení zmien a doplnkov, Obchodného zákonníka (§ 17) , resp. iných osobitných zákonov.

Požadované kópie súdom prvého stupňa nie sú utajované skutočnosti - informácie alebo vec uvedená v zozname utajovaných skutočností, ktorú vzhľadom na záujem Slovenskej republiky treba chrániť pred vyzradením, zneužitím, poškodením, zničením, stratou alebo odcudzením. Požadované doklady nespádajú ani pod obchodné tajomstvo....

... Odvolací súd preskúmal aj argumenty odvolateľky, poukazujúce na zákon o advokácii...

... Odvolateľka postavila pokyny klienta nad všeobecne záväzné predpisy, ktorými je viazaná a v prípade, ak pokyny klienta sú v rozpore so všeobecne záväznými predpismi, takýmito pokynmi klienta nie je viazaná. Poukazovanie na ust. § 23 ods. 3 zákona o advokácii je právne irelevantné, keďže ide o zbavenie mlčanlivosti advokáta, ktorý je aj naďalej viazaný mlčanlivosťou o skutočnostiach, ktoré by mohli privodiť bývalému klientovi ujmu.

Odvolací súd však poukazuje na ust. § 2 ods. 2 zákona o advokácii, podľa ktorého advokát je pri poskytovaní právnych služieb nezávislý, je viazaný všeobecne záväznými právnymi predpismi a v ich medziach príkazmi klienta.

Najvyšší súd ďalej poukazuje na protirečivosť odvolateľky, ktorá na predmetnom pojednávaní 16. marca 2010 sama argumentovala skutočnosťou, že žalobca dovolacie rozhodnutia Najvyššieho súdu napadol na Ústavnom súde ihneď potom, ako boli žalobcovi doručené ako účastníkovi konania. Taktiež odvolací súd poukazuje na fakt, že či Ústavný súd prijme alebo odmietne sťažnosti žalobcu, tieto budú verejne publikované Ústavným súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyhodnotení odvolacích dôvodov odvolateľky dospel k názoru, že tieto nezakladajú dôvodnosť jej odvolania a nepreukazujú opodstatnenosť jej postupu v konaní. Spor je na súde prvého stupňa od roku 2004 a prístup odvolateľky nenapĺňa znaky snahy o jeho skoré ukončenie.

Odvolaací súd konštatujúc, že rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo vecne správne, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil...“

25. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky v danej časti nie je opodstatnená. Najvyšší súd podrobným a zrozumiteľným spôsobom reagoval na všetky podstatné argumenty, ktoré sťažovateľka predniesla vo svojom odvolaní. Svoje rozhodnutie odôvodnil na vec sa vzťahujúcimi ustanoveniami právnych predpisov a zároveň vysvetlil, prečo jej námietkam nemohol vyhovieť, resp. na ne prihliadať.

26. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, predmetné rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov a ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

27. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v predmetných častiach odmietol podľa čl. 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania

28. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti rovnako vyslovila nespokojnosť aj s obsahom uznesenia najvyššieho súdu z 31. januára 2019, ktorým odmietol jej dovolanie. Podľa názoru sťažovateľky mal najvyšší súd odmietnutím dovolania postupovať príliš formálne, pričom sa opomenul vysporiadať so všetkými podstatnými námietkami k procesným a hmotnoprávnym pochybeniam súdov. Sťažovateľka zároveň namietala, že absentuje riadne zákonné odôvodnenie napadnutého súdneho rozhodnutia, v dôsledku čoho je nepreskúmateľné.

29. Ústavný súd v danej súvislosti poukazuje na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov (m. m. II. ÚS 324/2010).

30. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítat' s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť,

aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998).

31. Poukazujúc na uvedené ústavný súd ozrejmuje, že jeho úlohou bolo zistiť, či právny názor, na základe ktorého najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky, bol najvyšším súdom aplikovaný ústavne akceptovateľným spôsobom v súlade s článkami ústavy a dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta.

32. Najvyšší súd v relevantných častiach uznesenia o odmietnutí dovolania uviedol:

„Z ustanovenia § 236 O. s. p., účinného v čase podaného dovolania, je zrejmé, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Z ustanovenia § 237 písmeno f/ O. s. p., s poukazom na ktoré právna zástupkyňa prípustnosť dovolania označila vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Z obsahu spisu je zrejmé, že [REDAKOVANÉ] bola žalobcom splnomocnená na zastupovanie dňa 06. 06. 2008, ktoré splnomocnenie prijala dňa 10. 06. 2008... Zo zápisnice z pojednávania, konaného dňa 16. 03. 2010... je jednoznačné, že pojednávania sa zúčastnila, a teda bola informovaná ako právna zástupkyňa žalobcu o uložení povinnosti predložiť požadované doklady súdu. Je pravdou, že na pojednávaní k uloženiu tejto povinnosti nereagovala, ako aj, že na výzvy súdu ohľadne predloženia požadovaných dokladov už adresovaných priamo na jej adresu nereagovala a o nemožnosti splnenia tejto povinnosti konajúci súd neinformovala žiadnym prísom. Prvýkrát k povinnosti uloženej súdom sa vyjadrila v odvolaní o uložení pokuty...

... Skutočnosť, že konajúci súd nesplnenie tejto povinnosti posúdil ako sťaženie postupu súdu s následkom uloženia pokuty podľa ustanovenia § 53 ods. 1 O. s. p., sa nedá považovať za odňatie možnosti konať v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písmeno f/ O. s. p., ktorým ustanovením právna zástupkyňa žalobcu prípustnosť dovolania označila...

... Uloženie pokuty právnenému zástupcovi účastníka konania pre nesplnenie povinnosti uloženej súdom, nie je odňatím možnosti konať účastníkovi konať pred súdom...

... S poukazom na uvedené prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písmeno f/ O. s. p. daná v konkrétnej veci daná nie je...

... Kedy je dovolanie tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, je upravené v ustanovení § 239 O. s. p. Prípustnosť dovolania proti potvrdzujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu z tohto ustanovenia nevyplýva.

... Prípustnosť dovolania z ustanovení § 241 ods. 2 písmeno a/, b/, c/. O. s. p., ktorým právna zástupkyňa žalobcu v dovolaní prípustnosť dovolania proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty vyvodzuje, nie je taktiež daná. keďže nejde o dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 239 O. s. p. a ani ustanovenia § 237 písmeno f/ O. s. p...“

33. Ústavný súd po dôkladnom preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky nemajúci oporu v zákone. Najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s námietkami sťažovateľky uvedenými v dovolaní, pričom opierajúc sa o svoju ustálenú prax sťažovateľke dostatočne jasným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania. Ústavnému súdu je síce známa aj iná rozhodovacia prax najvyššieho súdu, ktorý už aj v dovolacom konaní vyslovil, že všeobecné súdy nesprávne uložili právnenému zástupcovi poriadkovú pokutu za nepredloženie požadovaných listín (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 CdoGp 1/2018 z 28. februára 2019, ktoré bolo publikované v ASPI a aj na internetovej stránke najpravop.sk 15. apríla 2019, pozn.), ale túto judikatúru najvyššieho súdu na podporu a obranu svojich tvrdení sťažovateľka (advokátka znalá práva, pozn.) predtým v konaní pred všeobecnými súdmi nevyužila a ani v konaní pred ústavným súdom neuviedla, pretože to z ústavnej sťažnosti a jej príloh nevyplýva.

34. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol aj túto časť ústavnej sťažnosti v zmysle § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.4 K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

35. Sťažovateľka napokon namietala vo svojej ústavnej sťažnosti vznik zbytočných prierahov zo strany všeobecných súdov, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov zakotveného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

36. V danej súvislosti ústavný súd konštatuje, že jednou zo základných pojmových náležitostí ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočností, že ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

37. Keďže v čase podania ústavnej sťažnosti už bolo na všetkých stupňoch všeobecných súdov rozhodnuté, pričom rozhodnutia nadobudli účinky právoplatnosti, nešlo o aktuálny a trvajúci zásah do základných práv sťažovateľky.

38. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v danej časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

39. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia označených základných práv a slobôd.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. septembra 2019

predsedníčka senátu